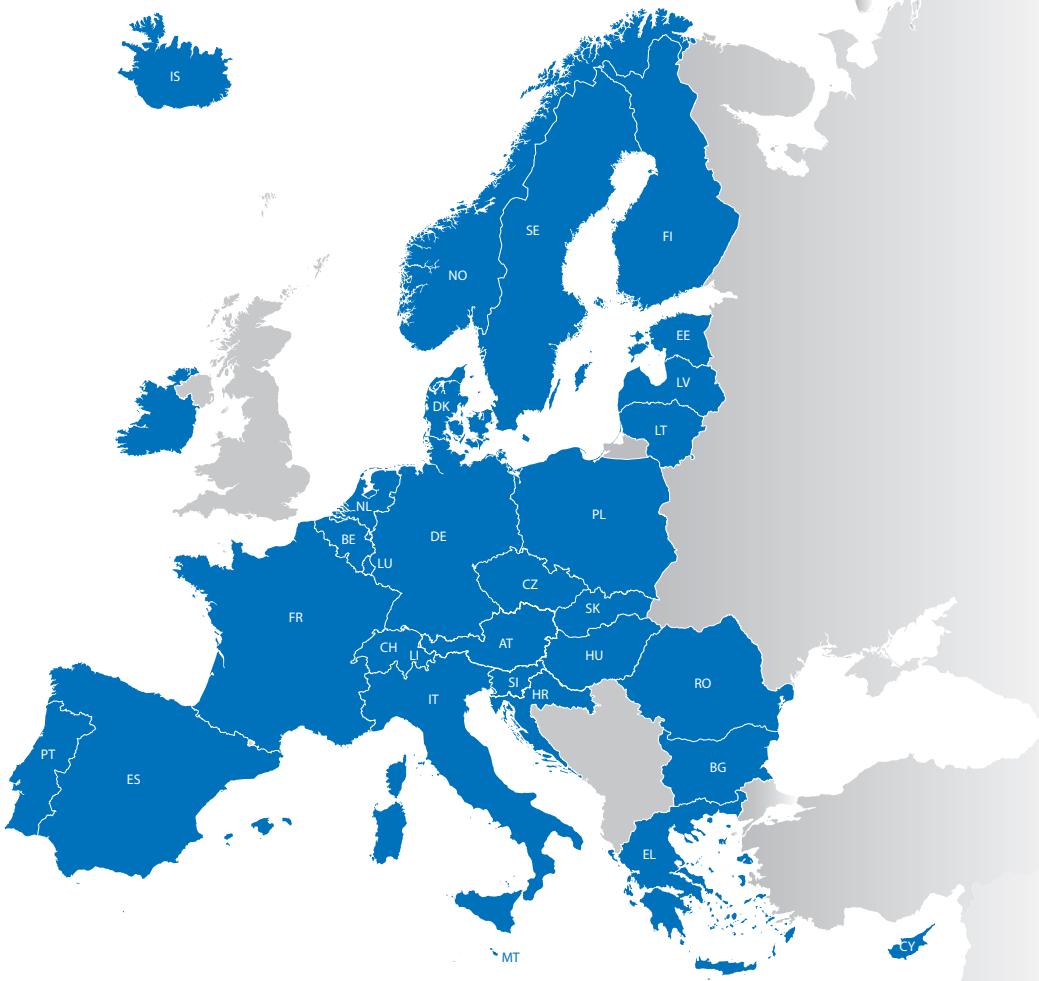

مندالان که داوای پاراستنی جیهانی دهکمن

زانیاری دهرباره‌ی مندالانی نه‌هاتوو که دواکاری پیشکهش دهکمن
بوق دواکارانی پابهند بیونی پاراستنی جیهانی بوق مادده‌ی 4 له
یاسای یهکیتی نهوروپا ژماره‌ی 604/2013

و لاتانی دوبلين 27 و لاتی یکتی شوروپا دهگریتهوه (نهمسا، بلهجیکا، بولگاریا، کرواتیا، قبرس، کوماری چیک، دانیمارک، ئستونیا، فینلاند، فرمنسا، ئلمانیا، یونان، هنگاریا، ئیرلند، لائیکا، لیتوانیا، لوگز امپورگ، مالٹا، هولمندا، پولمندا، پورتوقال، رومانیا، سلوواکیا، سلووینیا، ئیسپانیا، سوید، لهگمل 4 و لاتی تری "پیووندیدار" به ریسای دوبلين (نرویچ، ئایسلمند، سویسرا، و لیختنستان)).

ئیمه ئەم نامیلکەیمان بەتو داوە لەبەرئەوهى تو داواي پاراستنت كردووه و بە ئىمەت ووتوه تەممەن لە 18 سال كەمترە. ئەگەر تو تەممەن لە 18 سال كەمترە، ئەوه تو بە مندال ھەژمار دەكىتىت. ھەروەها تو لە دەسەلەتدارن دەبىستىت كە تو بە "مېرىدىنال" ناو دەبىن، كە ھەمان ماناي مندالى ھەمە. دەسەلەتدارن ئەو كەسانەن كە بەرپرسىارن لە بېرىداران دەربارە پاراستنەكەت.

ئەگەر بەدواي پاراستنى لىرە لەبەرئەوهى تو لە ولاتى خوت تىرىت ھەمە، ئىمە ئەم شتە بە "داواكىرىنى پەنابەرى" ناو دەبەين. شۇينى پەنابەرى ئەو شۇينىمە كە پاراستن و سەلامەتى پېشىكەش دەكتە.

كاتىك داواكاريەكى رەسمى پېشىكەش بە دەسەلەتدارن دەكىمەت بۆ پەنابەرى، ياسا ئىمە بە "داواكىرى يان پېشىكەشكەن بۆ پاراستنى جىهانى" ناو دەبىات. ئەو كەسى كە داواي پاراستن دەكتە پىئى دەوترىت "داواكىرى". ھەندىك جار خەلک دەبىستىت پىت دەلىن داواكىرى پەنابەر".

پۇيىستە دايىابت لەگەلتدا بن، بەلام ئەگەر لەگەلت نىن يان ئەگەر لەوان جىا بۇويتىوه لە رىيگادا، ئەوه تو "مېرىدىنالى بە تەنھايت".

لەم حالەتمەدا، "نوينەركىت" بۆ دايىن دەكىن، كە كەسىكى گەورەيە كە يارمەتىت دەدات لە ماوهى پۇرسەكە. ئەو كەسى يارمەتىت دەدات لە داواكاريەكەت و دەكىتەت ھاۋەلىت بىكەت كاتىك پۇيىست بىت لەگەل دەسەلەتدارن قىسە بىكەت. دەتوانىت باس لە كىشە و ترسەكانت بىكەت لەگەل نوينەركەت. نوينەرى تو كارى دلىنابۇونە لەمەي باشترىن ويسىتەكانت و جىڭەمى بايەخ بىدان، بەو واتايى كە پۇيىستىكەن، سەلامەتىت، تەندىروست باشىت، گەشەئ كۆمەلەپەتىت و بۆچۈونەكانت بە ھەند و مردەگىرلەن. نوينەركەت ھەروەھا ئەگەرەكانى يەكخىستەمە خىزان بەھەند و مردەگەرتىت.

نامىلکەي نىستا تەنھا بۆ مەپەستى زانىارى. نامانجى پېشىكەشكەرنى زانىارى پەيپەندىدارە بە رىيوشۇينى دوبلىنە بەو كەسانەي داواي پاراستنى جىهانى دەكەن. ماف يان ناچاركەرنى ياساىي دروست ناكات. مافكەن و ناچاركەنەكەنلىكەن و لاتان و كەسەكەنلىكەن لە ڑىز رىيوشۇينى دوبلىن نەوانەن كە لە ياساى يەكىتى نەورۇپادا **604/2013** ھاتون.

©European Union 2014
بەرھەمەتىنەوە رىپېتىراوە. بۆ ھەر بەكارەتىنەكى يان دووبارە بەرھەم ھەتىنەوەي وىنەكان، پۇيىستە راستەو خۇقۇق بىپېيدان لە خاۋەنى مافى لەبەرگەتنەوە وەرپەگىرىت.

ئەم ياسايە لە سەرانسەرى ناوجىھەكى جوڭارافى جىئەجىدەكرىت كە 31 ولات دەگرىتىموه.⁽¹⁾
بۇ مەبىستى ئەم نامىلىكىمە، ئىمە داوا لم 31 ولاتە "ولاتانى دوبلىن" دەكەين.

لە دەسەلەتدارن رامەكە يان بۇ ولاتىكى ترى دوبلىن رامەكە. ھەندىك خەلق لەوانمەيە پېتى بلېن كە ئەمە باشتىرىن شتە بۇ تو كە بىكمىت. ئەگەر كەمىتىك پىنى ووتى رابكەيت، يان لمگەلىان بىرۋىت، ئەمە راستەمۇخۇ نويىنەركەت يان دەسەلەتدارانى حۆكمى ئاڭدار بىكمۇ.

تکايە حۆكمەت ئاڭدار بىكمۇ بە زۇوتىرىن كاتى گونجاو ئەگەر:

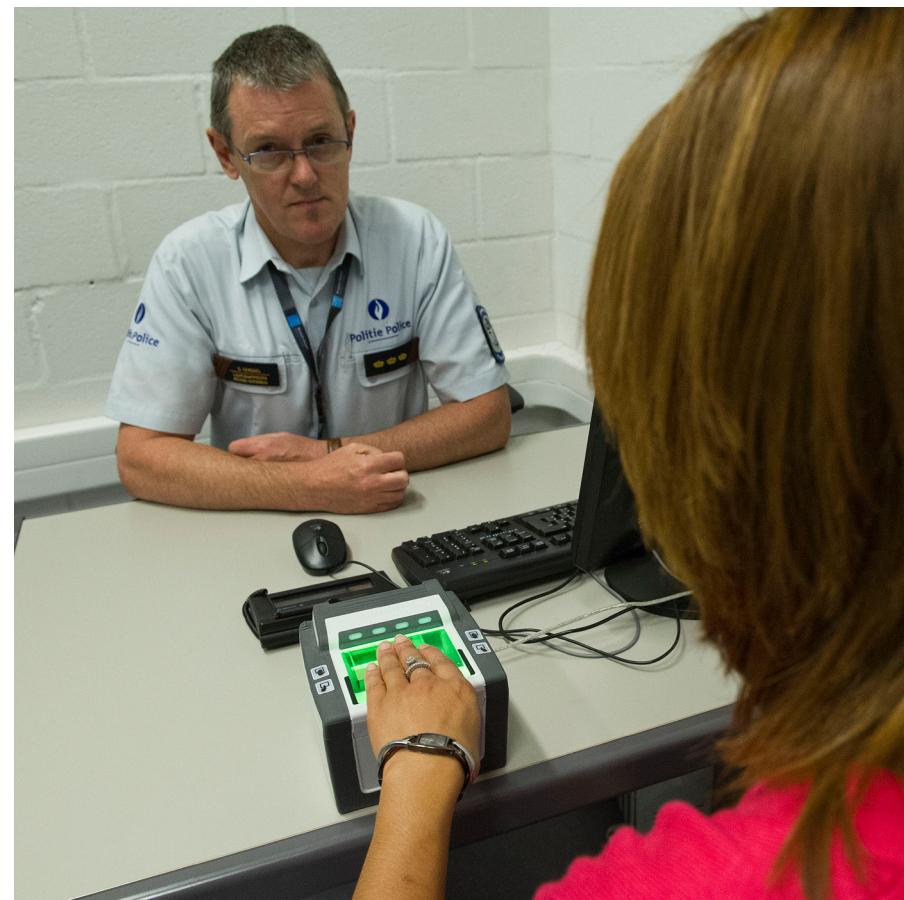
- تو بە تەنھىيات، و ھەست دەكەيت دايىت، باوكت، برات، يان خوشكت، پورت⁽²⁾، مامت⁽³⁾، دايپىرت يان باپىرت دەكەيت لە يەكىك لە 31 ولاتەكەى دوبلىن بن؛
- ئەگەر بەلىنى، ئایا دەتمەيت يان ناتەمۈت لەمگەل ئەوان بىزىت؛
- تو ھاتووپىتە ئەم ولاتە لەمگەل كەمىتىكى تر، ئەگەر بەلىنى، لەگەل كى؛
- تو پىشۇوتىر چوپىتە ولاتىكى ترى 31 ولاتەكەى دوبلىن ئى پۇلېنکراو؛
- پەنچەمۈرت لە ولاتىكى ترى دوبلىن وەرگىرا: پەنچەمۈر بىرىتىه لە وىنەي گىراوى
- پەنچەكان كە يارمۇتىدىر لە دىيارىكىرنى تو؛
- تو پىشۇوتىر داواى پەنباھرىت كەردووه لە ولاتىكى تر دوبلىن.

زۇر گىنگە كە ھاوكارىت ھەبىت لەمگەل دەسەلەتدارانى حۆكمەت و گشت كاتىك راستىيان پى بلېت.

سېستەمى دوبلىن دەكەيت يارمەتىت بادات ئەگەر كەست لەمگەل نىيە لە دايىك/باوک لە كاتى داواكىرنى پاراستن.

ئەگەر زانىيارى تەواومان ھەبىت دەربارە ئەوان، ئەمە بەدوای دايىاب يان خزمەكانت لە ولاتانى دوبلىن دەگەرىتىن. ئەگەر بتوانىن بىيان دۆزىنەمۇ، ئەمە ھەولەدەھىن ئىۋە بەمەكەوە لەم ولاتە كۆ بەكەينەوە كە دايىاب يان خزمەكانت دەزىن. ئەم ولاتە ئەم كات بەرپرسىار دەبىت لە كاركىردىن لەسىر داواكارىت بۇ پاراستن.

ئەگەر بە تەنھىيات و ھىچ نەندامىكى خىزان يان خزمىك نىيە لە ولاتىكى ترى دوبلىن، ئەمە زۇرە داواكارىيەكەت لەم ولاتە كارى لەسىر بىرىت.

ئەگەر شىتىك ھەيە كە تىيى ناگەيت، داوا لە نويىنەركەت يان دەسەلەتداران بىكە يارمەتىت بەدن!

گەرچى داواى پەنباھرىت كەردووه لەم ولاتە، لەوانمەيە ولاتىكى تر كار لەسىر داواكارىت بۇ پاراستن بىكەت.

تەنها يەك ولات دەشىت بەھەند وەر بىگىزىت بۇ داواكارىيەكەت بۇ پاراستن. ئەممە لە ياسا يەكلا كەراوەتىو كە پىنى دەوتىرىت **"رېساى دوبلىن"**. ئەم ياسايە ناچارمان دەكەت ئەمە يەكلا بەكەينەوە ئایا ئىمە بەرپرسىارىن لە كاركىردىن لەسىر داواكارىيەكەت يان ئەھوته ولاتىكى تر بەرپرسىار - ئىمە ئەممە بە **"رېۋوشىنى دوبلىن"** ناو دەبىن.

(1) لەپىرە 3 بىكەوە، نەخشەيەكى ئەم ناوجىھەيەت ھەيە.

(2) خوشكى دايىت يان خوشكى باوكت

(3) بىرای دايىت يان بىرای باوكت

هەروەھا لەوانییە ھەلبازاردنی ئەھو بىھىن داواکارىيەكەت لەم ولاتە ھەلسەنگاندى بۇ بىكىرىت، تەنانەت ئەمگەر بە ياساش ولاتىكى تر بەرپرسىار بىت لەمە. دەتوانىن ئەممە بە ھۆكاري مۇقۇيى، خىزانى يان كەلتۈرى بىكىنى.

لەم پەرسىيە، گشت كاتىك بۇ باشتىرىن بەرژەوەندى تو كاردەكەھىن، و ئىمە تو بۇ ولاتىك ناتىرىن كە ئەھو روون بىت مافەكانى مۇقۇت پېشىل بىكەت.

ماناى چىھ كە ئىمە گشت كاتىك كار بۇ باشتىرىن بەرژەوەندى تو دەكەھىن؟ واتە ئىمە پېۋىستە:

- ئەھو بېشكىن بىزىن دەشىت تو لمگەنلىخىزانەكەت لە ھەمان ولات كۆ بىكەنەوە؛
- دلىيا بىن كە تو سەلامەت و پارىزراو دېبىت، بە تايىمەتى لەو كەسانەي كە لەوانىيە بىانەوتىت بە خىپەي مامەلەت لمگەنلىخىزارت بىن بىكەنەن؛
- دلىيا بىن كە بە شىوازىكى سەلامەت و تەندروست گەورە دېبىت، و كە خۆراك و شوينى مانەوت ھەمە و كە پېۋىستىمەكانى گەشەي كۆمەلەيەتىت بىدى ھاتۇن؛
- بۇچۇونەكانى تو بەھەند وەر بىگىن - بۇ نموونە، ئايا دەتموئىت لمگەنلىخىزىك بىننەتىوھ يان ناتەۋىت وابكەيت.

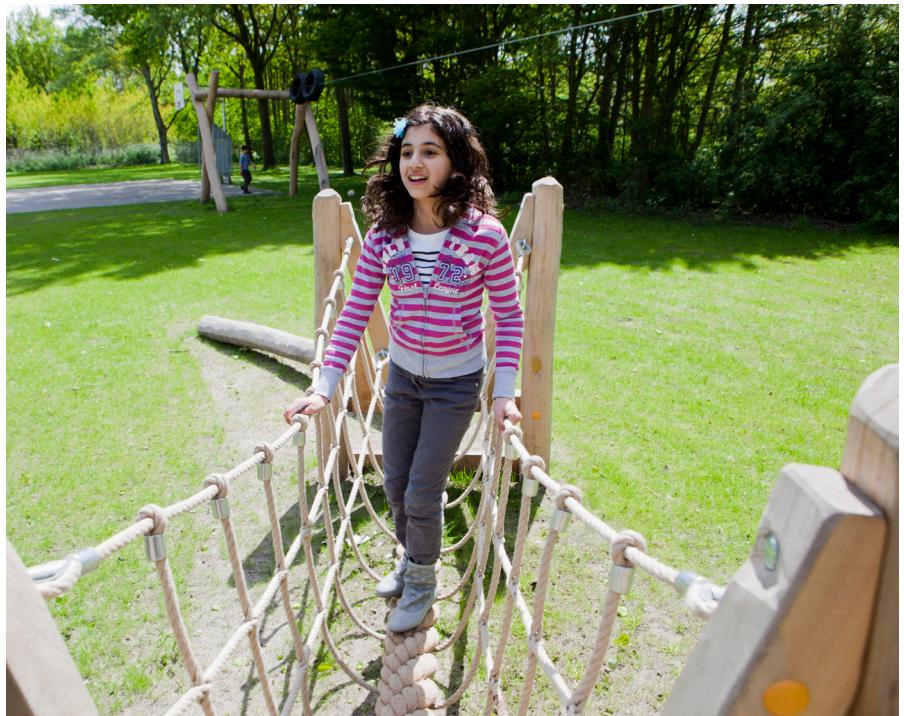
تەممەنت

ئەھو كەسانەي لە 18 سال زىاتىن "گەورە"ن. بە شىۋىيەكى جىاواز مامەلەيان لمگەن دەكىرىت بەر اورد بە بەندالان و ھەرز مكاران ("مېر دەندالان").

تاكايدى راستى دەربارەي تەممەنى خوت بلنى.

ئەمگەر ھەر بەلگەنەيەكەت ھەمە لمگەنلە خوت كە تەممەنت نىشان دەدات، بە دەسەلەتدارانى نىشان بىدە. ئەمگەر دەسەلەتداران پېرسىارى تەممەنتىيان كرد، دەشىت كە پېشىكىك بىمەرتى پېشكىنلى ئەھو بىكەت بۇ ئەھو بىزانتىت تەممەنت 18 كەمترە يان زىاتىرە تو و/يابان نوئىنەرەكەت پېۋىستە سەرتەتا رازى بن بەمە بەرلمۇھى هىچ پېشكىنلى ئەنچاجام بىرىت.

لهم دیرانه خواره همولددهنین باوترین پرسیارهکان ولام بدنهنه که لهوانهه تو
بیکهیت درباره پرسهه دوبلین، چون دکریت یارمههت بات و پیویسته تو پیشینی
روودانی چی بکهیت:

©European Union

پیویسته چ زانیاریه ک دلیا بکهیتموه که دسهه لاتدارانی حکومه دهیزانن درباره تو؟

ئەگەر همیه چاوپیکھوتت لەگەل بکریت (چاوپیکھوتتى كەسىي) بۆ ديارىكىدنى ئەوهى
كامهه ولاط بەرپرسيا له كاركىرن لەسەر داواكاري پەنابەرىت. لەم چاوپیکھوتتە،
دسهه لاتدارى حکومىمان اپرسە دوبلین ل بۆ رۇون دەكەنەوە و همولدەن بزانن
ئەگەر شىاو بىت تو لەگەل خىزانەكمت يەك بخاتمەوە لە لاتىكى ترى دوبلین.

ئەگەر دەزانىت دايىابت، برا/خوشك يان خزمىكت له ولاتىكى ترى دوبلین، تكايە ئۇوە
له بىرمەكە ئەممە بمو كەسە بلىيەت كە چاوپیکھوتت لەگەل دەكت. زورترین زانیارى
پېشکەش بکە بۆ يارمەتىمان لە دۆزىنەوە ناو، ناوىشان، ژمارە تەلەفونەكان، ھند خىزان.

پەنجمەورت لهوانهه لە خالىك پەنكىنى بۆ بکریت بۆ زانىنى ئەگەر بېشۇوت
داۋى پەنابەرىت كرد بىت يان بۆ زانىنى ئەوهى ئەگەر بېشۇوت لە سنور پەنجمەورت
وەرگىرا بىت. ئەگەر ئەوهى بۇزىزىتەوە كە تو بېشۇوت لە داۋى پەنابەرىت لە ولاتى دوبلین
كردوو، پیویسته بۆ ئەم ولاته رەوانە بکریت ئەگەر لە باشتىرىن بەرژەوندى تو بىت بۆ
ئەوهى بچىتە ئەھى. ئەم ولاته ئەم كات بەرپرسيا دەبىت لە كاركىرن لەسەر داواكاريت
بۆ پاراستى جىهانى.

پەنجمەورت بۆ ماوهى 10 سال ھەلدەگىرىن. دواى 10 سال، خودكارانه لە داتابەيسەكە
دەسردرىنەوە. ئەگەر سەركەمتوو بىت لە داواكارييەكت بۆ پاراستىن، پەنجمەورت لە
داتابەيسەكە دەمىننەمە تا ئەم كاتە خودكارانه دەسرىنەوە. ئەگەر، دواتر، بىت بە
ھاولاتىكى ولاتىكى دوبلین، پەنجمەورت دەسردرىتەمە. تانەنها پەنجمەورت و رەگەزت لە
بۇزىزىت دەلدەگىرىن - ناو، وينە، بەرۋارى لە دايىك بۇون و نىشتىمانىت بۆ داتابەيس
رەوانە ناكرىن يان ھەنلاڭىرىن. هەرچۈنېك بىت، ئەم زانیاريانە لهوانهه
لە سەر داتابەيسى نىشتىمانىمان ھەلبىگىرىن. داتاي ھەلبىگىر او لە بۇزىزىت
لەگەل ھىچ ولاتىكى تر يان رېكخراويىكى تر دەرەھەي ولاتانى دوبلین
ھاوبىش ناكرىت.

لە 2015 تەممووزى، پەنجمەورت لهوانهه لەلایەن دسەه لاتدارانى
وەك پۆلىس و نۇوسبىنگەي پۆلىسى ئەھرۇبى (بۇرۇپۇل) بېشكەنریت
لهوانهه كەپرەن بۆ پەنجمەورت بات و كە لهوانهه داۋى دەسگەمېشتن
بۆ داتابەيسى بۇزىزىت دەلدەگىرى كەپرەن بۆ مەبەستى رېگىرى كەپرەن، دۆزىنەوە و
لىكۈلەنەوە لە تاوانە مەترسیدار مەكان و تىرۇر.

پەنجمەور - ئامە چىه؟ بۆ چى وەر دەگىرىن؟

كەتىك داواكارييەكە بۆ پەنابەرى پېشكەش دەكەيت، ئەگەر تەممەنت 14 سال يان زياتر بىت،
وينەي پەنجمەكانت وەر دەگىریت (بىي دەوتىت "پەنجمەور") و بۆ داتابەيسى پەنجمەور
كە بىي دەوتىت بۇزىزىت دەتكەرەتىمە. پیویسته هارىكاري بىت لەم پرسەيە - ھەمەو
كەسىك كە ناچاركراون لە رىيگەي ياسا پیویسته پەنجمەوريان وەربىگىریت.

ئایا چەندە کات دەخایەنیت بەرلەوەی بىزانىت ئەگەر پیویست بکات
بچىت بۇ ولاتىكى تر يان بتوانىت لېرە بىننىتەمۇ؟

چى رwoo دەدات ئەگەر ولاتىكى ھەبىت بەرپرسىار بىت بۇ كاركىدىن
لەسەر داواكارييەكەت؟

← ئەگەر ئەممە يەكمە داواكاري پەنابەرىيەت لە ولاتى دوبلىن، بۇ ولاتىكى تر دەتىرىدىت
لەبەرئۇمى دايىك، باوك، برا، خوشك، پور، مام، خال، داپير، يان باپىرت لەو ولاتىمە
و تو دەچىتە لاي ئەۋەنۇان بەيمەكەوە دەمىننەمۇ بۇ ھەلسەنگاندى داھاتۇرى داواكاري
پەنابەرىيەت.⁽⁴⁾

← ئەگەر داواي پەنابەرىت نەكىد بەلام لە ولاتىكى ترى دوبلىن داواي پەنابەرىت
كىردوو لە راپردوودا، لەوانەمە بۇ ئەو ولاتە بگەرپىزىتەمۇ تاو مکو دەسەلەتدارانى ئەمۇ
بتوانىن كار لەسەر داواكاري پەنابەرىت بىكن.⁽⁵⁾

لە ھەر دوووك حالمت، لەوانەمە ناپىئىچ مانگ بخایەنیت بۇ ئەوەي پېرىارىيەك بىرىت
لەسەر گواستەمە تۆ بۇ ولاتىكى تر، يان لەو ساتەي تۆ داواي پەنابەرىت
كىردوو يان لەو ساتەي ئىيمە زانىمان كە تۆ داواي پاراستى جىهانىت لە ولاتىكى
ترى دوبلىن كىردوو. دەسەلەتداران ناگادارت دەكەنەمۇ دەربارەي ئەم پېرىارە بە
زووتىرىن كاتى گونجاو دواي دەرچۈونى پېرىارەكە.

← ئەگەر داواي پەنابەرىت لەم ولاتە نەكىردوو و داواكاري پەنابەرى پىشىوووت لە
ولاتىكى تر رەتكىرايو دواي تەمواو ھەلسەنگاندى بۇ كرا، پىویستە يان داوا لە ولاتەكەي
تر بىكىن بۇ بگەرپىزىتەمۇ، يان بەردەوام بىن لە گەراندەنەمەت بۇ ولاتەكەي خۆت يان بۇ
مانەمە ئەمەپىشىيى يان بۇ ولاتىكى سىتىمە ئارام.

ئەگەر بېرىار بىدەين كە ولاتىكى تر بەرپرسىارە لە داواكاري پەنابەرىت، كاتىك ئەو ولاتە
كە داواي لېكراوه بەرپرسىارىيەتى وەرگەرتى بۇ پەسەندىكىدىنى تۆ بۇ ئەنچامدانى ئەممە،
تۆ بە رەسىمى ئاگادار دەكەنەمۇ دەربارەي ئەو راستىي ئىيمە كار لە سەر داواكارييەكەت
ناكەمەن بۇ پاراستى جىهانى و لە برى ئەمە تۆ بۇ ولاتىكى بەرپرسىار دەگوازىنەمۇ.

لەماوهى ئەم چاپىيەكەوتىنە، ھەروەھا لەوانەمە پەرسىيارت لېكىرىت ئایا سەردانى ولاتەكانى
تىرى دوبلىن. تكايە راستىيەكە بلى.

نوينەركەت دەتوانىت ھاولەيت بکات بۇ چاپىيەكەوتىنە، بۇ ئەمە ئەرمەتى و پىشتوانىت
پىشكەش بکات و ئەو شتە ئەنچام بادات كە بۇ تو باشتىرىنە. ئەگەر ھەر ھۆكەرنىكەت ھەيە بۇ
داواكاري دەنلىنى بۇونى نوينەركەت لەگەلت، پىویستە بە دەسەلەتدارانى حۆكمى بلېيت.

لە سەرەتاي چاپىيەكەوتىنە، ئەنچامدەرى چاپىيەكەوتىن و نوينەركەت
پرۆسەكە و مافەكانت بۇ تو ڕۆرون دەكەنەمۇ. ئەگەر ھەر شتىك ھەمە
كە لىئى تىنაگەمەت، يان ئەگەر پەرسىيارت ھەمە، تكايە پەرسىياريان لېيە.

چاپىيەكەوتىنەكە مافى خۆتە و بەشىكى گرنگە لە داواكارييەكەت.

چاپىيەكە بهو زمانە دەبىت كە تو تىيدەگەمەت. ئەگەر ناتوانىت لە زمانى بەكارەتاتو
بگەمەت، دەتوانىت داواي وەرگەرتىك بکەيت بۇ يارمەتىدا ئەنچامدەرىت لە پەيپەندىكىرىن. وەرگەرتىك
پىویستە تەنها ئەو شتانە وەرگەرتىك بکەيت بۇ يارمەتىدا ئەنچامدەرىت كە تو و كەسى چاپىيەكەوتىنەكە دەيلىن. وەرگەرتىك
پىویستە ئاگادارمان بکەيتەمۇ و /يابان قىسە لەگەل نوينەركەت بکەيت.

چاپىيەكەوتىنەكە نەيىنى دەبىت. ئەمە واتە ھىچ زانىارىيەك كە تو دەيلىيەت، بەلمخۆگەرنى
ئەو راستىيە تۆ داواي پاراستىت كىردوو لە ولاتى ئىيمە، نانىردىت بۇ كەسانىيەك يان
دەسەلەتداران كە لەوانەمە بە ھەر شىۋەيەك بىت زيانىت پىنگەيەن زيان بە ئەندامانى
خىزانەكەت بگەيەن كە هىشتا لە ولاتەكە ئەسلىيەكە خۇتن.

**گرنگە كە تو و نوينەركەت ئاگادارى چوارچىوهى كاتى ڕېككارى
دوبلىن بن!**

لەوانەمە يە خەلک بىبىستىت نەم شتە بە " وەرگەرتى بەرپرسىارىيەتى" ناو بنىن.
لەوانەمە يە خەلک بىبىستىت نەم شتە بە " گەراندەنەمۇ" ناو بنىن.

(4)
(5)

گوستنمه‌کمەت لە ماوهى شەش مانگدا
رۇو دەدات لە سانەي ولاتەكەي
تر پەسندى بەرپەسیاریەتىھەكەي
دەكتا تۆتۆ، يان بېرىارى
كۆتاي تىھەلچۈونەمەيەك يان
پېداچۈونەمەيەك، ئەگەر رازى نەبىت
و بېرىار بەدەيت تانە لەم بېرىارە بەدەيت
(سەيرى بەشى خوارەوە بکە ماناي ئەممە
روون دەكتەمە!). ئەم سۇوردارىيە
كەت دەكريت درىز بەكرىتەمە بۇ يەك
سال ئەگەر تۆ بەند بەكرىتىت، يان بۇ 18
مانگ ئەگەر رابكەيت.

©iStockphoto / Joe Gough

چى دەبىت ئەگەر تۆ نەتەۋىت بچىتە ولاتىكى تر؟

قىسە لەگەل نويئەركەت بکە دەربارە ئەممە!

ئەگەر بېرىار بەھىن پېۋىستە تۆ ولاتىكى تر بچىت بۇ ئەمە داواكارىيەكەت ھەلسەنگاندىنى
بۇ بکريت لەۋى و توش بەمە رازى نەبىت، ھەلى ئەمەت ھەمە تانە لەم بېرىارە گوستنمه
بەدەيت. ئىمە بە "تىھەلچۈونەمە" يان "پېداچۈونەمە" ناو دەھىن.

كانتىك بېرىارى رەسمى گوستنەمە وەردەگەرت لە دەسەلەتداران، تۆ 30 رۆزىت ھەمە
بۇ ئەمە تىھەلچۈونەمەيەك پېشىكەش بە دادگای ئىدارى بکەيت. زۆر گرنگە كە تۆ
تىھەلچۈونەمەيەك لە ماوه دىيارىكراو كە پېشىكەش بکەيت. پېۋىستە نويئەركەت يارمەتىت
بدات دەربارە ئەممە.

- تۆ ماوه (7) رۆزىت ھەمە بۇ داواكىدىن ھەلپەساردىنى گوستنەمەكەت لەو كاتىمە
تىھەلچۈونەمەكەت ھەلسەنگاندىنى بۇ دەكريت. دادگايىكە يان دەستەي دادوھرى لە
ماوهىكى كورتدا بېرىار لەسەر داواكارىيەكەت دەدات. ئەگەر ھەلپەساردىنەكەت رەت
بکانىمە، ھۆكەرەكەن ئەمەت پېددەرىت.
- دواوهى ئەم نامىلىكەيە زانىارى تىدایە دەربارە ئەمە پېيوەندى بە كامە دەسەلات
بکەيت بۇ تىھەلچۈونەمەي بېرىارىكى ئەم ولاتە.
- لە ماوهى تىھەلچۈونەمەكە دەسگەيشىتتىت بۇ يارمەتى ياسايىي پېددەرىت، و ئەگەر
پېۋىست بکات، يارمەتى زمانھوانىشتىت پېددەرىت لەلايدەن وەرگىرىت. لەمانھە داۋاي
بوونى يارمەتى ياسايىي بەخۇرایى بکەيت ئەگەر پارە ئەمەت نەبىت. دواوهى ئەم
نامىلىكەيە زانىارىيەكەن پېيوەندىكەرنى ئەو رىكخراۋانەي تىدایە كە يارمەتى ياسايىي
پېشىكەش دەكەن و دەتوانن يارمەتىت بەدن دەربارە تىھەلچۈونەمەيەك.

ئەگەر لەماوهى رىۋوشۇنى دوبلىن دەستە بىسەكراوۇ، كاتى دىارىكراوۇ پرۆسەكە بۇ تو بەم شىۋىيە دەبىت: پېتىپىستە داوا لە ولاتىكى تر بىكەن كە بەرپىرسىيارىيەتى وەرېرىت بۇ تو لە ماوهى يەك مانگلە پېشىكەشكەرنى داواكارى پەنابەرىت. ولاتى داولىكراو پېتىپىستە لەماوهى دوو ھەفتە وەلام باداتمۇ. لە كوتايىدا، ئەگەر بە دەست بەسەركارى او بىنېتىمۇ، پېتىپىستە گواستنەمەكە لەماوهى شەش ھەفتە لە پەسەندىرىنى داواكارىيەكتە لەلایەن ولاتى بەرپىرسىار موھ جىيەجى بىكىرت.

ئەگەر بېرىار دەدەيت تانە لە بېرىار مەكتە دەست بەسەركەرنى دەدەيت كاتىك دەست بەسەرىت، دەسەلەلتدارانى حکومى ھىچ ناچار كەرنىتىكىان نىھ بۇ گواستنەمە لە ماوهى شەش ھەفتە. دەسەلەلتدارانى حکومى ئاكىدارت دەكەنەمە دەربارە بەرېزارەكان.

ئەگەر دەسەلەلتدارانى حکومى پابەندى كاتى دىارىكراو نەبن بۇ داواكىدىن لە ولاتىكى تو بۇ وەرگىتى بەرپىرسىيارىيەتى تو، يان گواستنەمەكەت لەكاتى خۆيدا جىيەجى نەكەن، دەست بەسەركەرنەكەت بۇ مەبەستى گواستنەمەت لە ژىز رىسى دوبلىن كۆتى دىت. لەو حالتە، سىنوردارى ئاسايى كاتى نمايشكراو لە لاپەرە 11 جىيەجى دەبىت.

© European Union

ئەم كەسانە سەرەخۇ نىن لە گەشتىرىدىن بۇ ئەم شۇينانە حەزى پىدەكەن و خراونەتە بالەخانىيەكى داخراو كە ناتوانىن جىي بەتىل پېتىان دەوتىرىت "دەست بەسەرکارون".

ئەگەر مېرىدىنەلىكى بە تەنھايت لەوانىيە لە شۇينىكى مانەمە بىزىت كە رىسىاي تىدایە كە تو پېتىپىستە لەناویدا بىنېتىمۇ لە شەمودا يان لەو كاتەيى دەرمۇھ تارىكە يان رىسىايەك كە واتە تو دەبىت ئەم كەسانە ئاكىدار بىكەتىمۇ كە چاودىرىت دەكەن ئەگەر بچىتە دەرمۇھ و كاتىك دەگەر بىنېتىمۇ. ئەم رىسىايانە بۇ پاراستى سەلامەتى تۇن. ئەممە بەم واتايە نىھ كە تو لە شۇينىكى دەست بەسەرکەرنىدات.

مندالان ھەرگىز دەستبەسەر ناڭرىن!

ئەگەر دەست بەسەرکارىت؟ ئەگەر دەستبەسەرکارىت تكايىھ ئاكىدارى دەسەلەلتداران، نويىنەرەكتە يان روايىزكارى ياسايىت بە زووتىرىن كاتى گونجاو⁶ بکەوە. ئىنجا دەتوانىت قىسييان لەگەل بکەيت دەربارە حالتەكەت و ئەگەر دەست بەسەرکرا بېت ئەم دەربارە ئەگەر ئەندازان لە بېرىار دەست بەسەرکەرنەكە!

ماھىرىيەكە هەمە كە دەست بەسەر بکەرىت لە ماوهى رىۋوشۇنى دوبلىن. زۇرىنەي كات، ئەممە رwoo دەدەت كاتىك دەسەلەلتدارى حکومى بىروا ناكەن كە تو تەممەنت لەمۈزىر 18 سالى بىت و ترسى ئۇرەيان ھەبىت تو رابكەيت يان خۆت بشارىتىمۇ لەمان لمېرئەمە ئەم دەتسەرىت بۇ ولاتى خۆت بگەرىزىتىمۇ.

مافى ئەمەت ھەمە كە ئاكىدار بکەرىتىمۇ بە نۇوسراو دەربارە ھۆكەرەكانى ئەمەم بۇچى دەست بەسەرکارىت، و دەربارە ئەمە چۈن دەتوانىت تانە لە فەرمانەكەمى دەست بەسەرکەرنى بەدەيت. ھەرۋەھا مافى يارمەتى ياسايىت ھەمە ئەگەر حەز بکەيت تانە لە فەرمانى دەست بەسەرکەرنەكە بەدەيت، بۇ يەقەن لەمگەل نويىنەرەكتە يان روايىزكارى ياسايىت بکە ئەگەر نازازىت.

نەم كەسە لە لايەن دەسەلەلتدارانەو بە نويىنەرەت ناسراو نويىنەرەت بەرۋەندىيەكانى تو دەكەت بەرامبەر ياسا. نويىنەرەكتە و/يائ دەسەلەلتداران پېتىپىستە نامۇرگارىت بکەن ئەگەر پېتىپىست بە دانەيەك بۇو، بەلام ھەرۋەھا دەكەيت داوايان لىيەكەيت بۇ يەكىنى تر لەبىرى تو رىنەمایى بکەن. سەپىرى دواوهى ئەم نامىلىكەي بکە بۇ ئەم دەكەيت نويىنەرەت بکەن. نويىنەرەت ياسايىت پېشىكەش بکەن.

ئایا چى بەسەر ئەو زانیارىي كەسىيانە دىت كە پىشىكەش دەكەيت؟
چۈن دەزانىت كە بۇ مەبەستى ھەلە بەكارنايەت؟

دەسەلەتدارانى و لاتانى دوبلىن ئەو زانیارىي ئالوگۇر دەكەن كە تو پىشىكەشيانى دەكەيت
لە ماوهى رېوشۇنى دوبلىن تەنھا بۇ جىبەجىكىرىنى ئەركەكانيان لە ژىز رىيسى دوبلىن.

- تو مافىيكت ھەمە بۇ دەسگەيشتن بە:
- بۇ زانیارىي پەيوست بە خوت. مافى ئەمەت ھەمە داتاي ئەم چەشىنە بىكەيت وەك گۈرىنى ئەگەر راست نەھىت يان بىرىتىمۇ ئەگەر بە ناياسايى كرايىتىمۇ ؟
 - بۇ ئەم زانیارىي ئەمە ۋەن دەكەنەمە چۈن داواى ئەمە دەكەيت زانیارىيەكەت راست بىرىتىمۇ يان بىرىتىمۇ، بەلەخۆگۇرتقى زانیارىيەكانى پەيوەندىكىرىنى دەسەلەتدارى لېھاتووى دىارييکراوى ناسراو وەك بەرپرسىيار لە رېوشۇنى دوبلىن، و بۇ دەسەلەتدارانى پاراستى داتاي نىشتىمانى بەرپرس لە گوئىگەن لە داواكاريەكانى دەربارەي پاراستى داتاي كەسىيەت.

ئایا مافەكانت چىن لەو ماوهىي ئىمە بېرىيار دەدەين كە كى لە تو بەرپرسىار؟

مافى ئەمەت ھەمە لەم و لاتە بىتىتىمۇ ئەگەر ئىمە بەرپرسىيار بىن لە كاركىرن لەسەر داواكاري پەنابەرىت، يان، لەو شۇينەي و لاتىكى تر بەرپرسىار، تا بۇ ئەم شۇينە دەگۆازرىتىمۇ. ئەگەر ئەم و لاتە كە ئىستا تىيادىت بەرپرسىيار بىت لە كاركىرن لەسەر داواكاري پەنابەرىت، مافى مانەمەت لىرە ھەمە تا بېرىيارى يەكمەم دەربارەي داواكاري پەنابەرىت دەدرىت. ھەروەها تو شايىتە سۈدىكى لە مەرچەكانى وەرگەرتقى ماددى، بۇ نموونە، شۇينى مانەمە، خۆراك، هاتىد، لەگەل چاودىرى پېشىكى بەنەرتى و يارمەتى پېشىكى بارى لەنلاڭا. ھەروەها شايىتە چۈنە قوتاڭانەتى.

دەرفەتى ئەمەت پىددەرىت كە زانیارىيەن پىيدەيت دەربارەي حالتەكەت و مانەمە ئەندامانى خىزانىت لە ناوچەي و لاتانى دوبلىن بە شىيەي زارەكى و /يان نۇوسىن، و لەكاتى ئەنجامدانى ئەمە، بۇ بەكارەتلىنى زمانى خوت يان زمانىكى تر كە باش قىسى پىددەكەيت (يان بۇونى وەرگەرىتىك، ئەگەر پىويست بىكەت). ھەروەها كۆپىمەكى نۇوسراوى بېرىيارى گوستىمەت بۇ و لاتىكى تر وەردەگەرىت. ھەروەها شايىتە ئەمەشىت كە پەيوەندىمان بۇون بىكەيت بۇ زانیارىي زىاتىر و /يان پەيوەندى كردن بە نۇوسىنگەي رېكخەرى بالا ئەمەتە دەكەرتووەكان بۇ كاروبارى پەنابەران (UNHCR) لەم و لاتە.

نوينەركەت و دەسەلەتدارانى حکومى رۇونكىرىنەوە زىاتىت پىددەدەن دەربارەي
مافەكانت!

لهکوئ دهتوانیت بق رینوینی بچیت

ناونیشان و زانیارییه کانی پهیوهدنیکردنی
دهسهه لاتی پهناپهاری

Maahanmuuttovirasto
(فرمانگه کوچ)
PL 10, 00086

Maahanmuuttovirasto
ژماره تملیفونی خزمت بق داو اکارانی
پهناپهاری: +۳۵۸۲۹۵۷۹۰۶۰۰
(لهمبر هویه ئەمنبیه کان، فهرمانگه کوچ ناتوانیت له ریگه هی تملیفونه و
زانیاری لمسمر داواي پهناپهاری يان
برپارهکان برات).
migri@migri.fi www.migri.fi

نوینهاری کەمسييکى خوار تەممەن
ھەزدە سال
کەمسييک كە بىيىت بە نوینهارى داو اکارىيى
پهناپهارى خوار تەممەن هەزدە سالان كە
بە تەنبا هاتىت لەلایەن دادگاوه ديارى
دەكىت بنوەندى پېشوازى داو ايدەك
پېشکەشى دادگا دەكتات بق بپاردا
لمسمر دانانى نوینهارىك.

مندالپارېزى
نانوەندى پېشوازى بھرپرسىارى ئۇوهەي كە
ئەو خزمەتى چاودىرى كۆمه لايەتىانه بق
مندال رېك بخات كە كارمندى سۆشىالى
بھرپرس لە كاروبارى مندالەكە لە پېندا
تەندروستى و گەشەكردنى مندالەكە به
پېۋىستى دەزانىتت. بق ئەو پېرسىارانەي كە
پەيوەندىيان بەم باپەتمەوھ ھەيە دەتوانىتت
پەيوەندى بە كارمندى سۆشىالى نانوەندى
پېشوازىيەو بکەيت.

فەرمانگە کانى يارمەتىي ياسايى و
ريخراوە کانى پشتۈوانىي پهناپهاران
يارمەتىي ياسايى نووسىنگە کانى
يارمەتىي ياسايى نووسىنگە کانى ترى
نوينەر ايەتىي ياسايى و پارىزەرەنمەوە
دابىن دەكىت كە ناوەندى پېشوازىيىان
لموھ ئاڭدار كردووەنمەوە كە خزمەتى
يارمەتىي ياسايى پېشکەش بە داوا اکارانى
پهناپهارى دەكەن. زانیارىي زىاتر
سەبارەت بە يارمەتىدرەنلىي ياسايى
ناوچەكە لە كارمندانى ناوەندى پېشوازى
ورەتكەيت.

زانیارییه کانى پهیوەندنیکردنی رىخراوى
(IOM)
IOM FINLAND
Unioninkatu 13
00130 Helsinki
ناونىشانى پۇست:
PL 851, 00101 Helsinki
+۳۵۸۹۶۸۴۱۱۵۰
iomhelsinki@iom.int
finland.iom.int
ئەگەر دەتمەتىت ئارمزۇومەندانە
بىڭەرىتىتەوھ بق و لاتى خوت، پرسىيارى
ئامۇرگارى لە ناوەندى پېشوازى بکە.

نزيكتىرين ئۆفيسيي ھەريمىي
كۆمىساريى بالاى كاروبارى پهناپهارانى
نەتەوھ يەكگەرتووەكان
UNHCR
Sveavägen 166, 15th fl.,
11346 Stockholm,
Sverige
ت: +۴۶۱۰۱۲۸۰۰
swest@unhcr.org

زانیارییه کانى پهیوەندنیکردنی
نووسىنگە كە راگرى تۆمار
Poliiishallitus
(بھرپوھ بھر ايەتىي پولىس)
PL 1000 (Vuorimiehentie 3),
02151 Espoo
+۳۵۸۲۹۵۴۸۰۱۸۱
kirjaamo.poliiishallitus@poliisi.fi

Maahanmuuttovirasto
(فرمانگه کوچ)
PL 10, 00086
Maahanmuuttovirasto
ت: +۳۵۸۲۹۵۴۳۰۴۳۱
migri@migri.fi www.migri.fi

ئەگەر دەتمەتى ئاشنای ئەو زانیارىي
بىيىت كە لە سېستەمىي يېرۈزدەكى لەبارە
تۇوه تۆمار كراون، بەشىۋەيەكى
شەخسىي لای پولىس داوا بکە. ئامادەبە
بۇ سەلماندىنى ناسنامە خوت. بە
باشتىرى دەزانىن كە پەيوەندى بەم بىنكەي
پولىسەمە بىكەيت كە داواي پهناپهارىيەكە
لىت وەرگەرتۇوه. زانیاریيە کانى
پەيوەندنیکردن بە بىنكەكەن پولىسەمە
مالپېرى پولىس poliisi.fi دەدۋىززەتەمە.

Suomen Punainen Risti
(خاچى سورى فينلەندى)
Tehtaankatu 1 a
00140 Helsinki
+۳۵۸۲۰۷۰۱۲۰۰
info@punainenristi.fi
www.punainenristi.fi

گەرمان بەندوای كەمسوکارى ونبۇو.

لايەنی دەسەلاتدارى بھرپرس لە
ريكارى دبلن

Maahanmuuttovirasto
(فرمانگه کوچ)
زانیاریيە کانى پەيوەندنیکردن لای سەرەوەن

زانیاریيە کانى پەيوەندنیکردنی دەسەلاتى
پاراستى زانیارىي نىشىتىمانى
Tietosuojavaltuuetu toimisto
(نووسىنگە كە كۆميسارى پاراستى
زانیارىيە کان) زانیارىي سەرەدانى:

Lintulahdenkuja 4,
00530 Helsinki
ناونىشانى پۇست:
PL 800, 00531 Helsinki
تەلەفونى ناوەندى:
+۳۵۸ ۲۹ ۵۶۶ ۶۷۰۰
پرسىگەي تەلەفونى گىشنى بق تاكە
كەسەكان: +۳۵۸ ۲۹ ۵۶۶ ۶۷۷۷
سېشىم - پېنجشەم كاتىزىمۇر
11:00 - 9:00
tietosuoja@om.fi
www.tietosuoja.fi

راگرى تۆمارى يېرۇداك و نوينەردەكە
خالەكانى پەيوەندنیکردن: بھرپوھ بھر ايەتىي
پولىس (Poliiishallitus) و فەرمانگە
كۆچ (Maahanmuuttovirasto)

Rajavartiolaitos
Gränsbevakningsväsendet
The Finnish Border Guard